

Markedsrapport Israel

Baggrund

Israel er det eneste højindkomst OECD-land i regionen og skiller sig da også ud på mange punkter sammenlignet med nabolandene. Israel har elementer både fra den vestlige verden og Mellemøsten, som karakteriserer landet, og gør det unikt og fyldt med muligheder og udfordringer.

Tabel 1: **Økonomiske nøgletal for Israel**

	2012	2013	2014	2015	2016	2017 (skøn)
Real BNP-vækst (pct.)	2,4	4,4	3,2	2,5	4,0	3,4
Inflation (pct.)	1,7	1,5	0,5	-0,6	-0,5	1,0
Offentlig budgetbalance af BNP (pct.)	-3,9	-3,1	-2,7	-2,1	-2,2	-2,6
Offentlig gæld af BNP (pct.)	67,1	65,8	65,2	62,6	60,6	59,5
Betalingsbalancens løb. poster af BNP (pct.)	0,6	3,4	3,9	4,6	3,9	4,4
Udlandsgæld (brutto) af BNP (pct.)	39,6	34,5	31,1	29,9	28,6	27,0
Privat kreditgivning-vækst	1,4	4,4	5,2	2,2	3,0	5,8
Valutakurs ILS:USD	3,86	3,61	3,58	3,89	3,84	3,66

Kilde: EIU, maj 2017, IMF World Economic Outlook, april 2017

Udgivet af: Dansk Erhverv i samarbejde med EKF – Danmarks Eksportkredit

Økonomisk udvikling

Premierminister Netanyahu har fokus på økonomisk liberalisering. Israel har haft en moderat økonomisk vækst på et par procent de seneste år, og budgetunderskuddet er nedbragt en anelse og forventes at blive under 3 pct. af BNP i de kommende år. Israel er på grund af nye gasfund ikke længere importør af energi, hvilket har styrket landets eksterne position. Det afspejles i et solidt overskud på betalingsbalancens løbende poster og en stigende importdækning, der svarer til godt 1 års import.

Eksporten vil dog være påvirket af den relativt svage efterspørgsel fra Europa og den stærke valuta, som overordnet forværrer den israelske konkurrenceevne. Centralbanken har dog fokus på at opretholde en god konkurrenceevne gennem køb og salg af valuta, hvorfor det ikke er sandsynligt, at vi vil se meget store skred i kursen. Den relativt store valutareserve muliggør centralbankens aktive pengepolitik.

Den offentlige gæld er knap 60 pct. af BNP, mens udlandsgælden er knap 30 pct. Begge har dog været faldende de seneste år, og EKF vurderer, at Israel ikke vil have problemer med at finansiere og refinansiere sin gæld i lyset af det komfortable overskud på betalingsbalancen og landets gode adgang til funding.

Tabel 2: **Israels handelsforhold til Danmark**

Dobbeltbeskatningsaftale med Israel	Ja
Dansk vareeksport til Israel 2017	1,5 mia. DKK.
Dansk tjenesteeksport til Israel 2017	0,9 mia. DKK.
Dansk vare- og tjenesteeksport til Israel 2017	2,4 mia. DKK.
Dansk vareimport fra Israel 2017	0,5 mia. DKK.
Dansk tjenesteimport fra Israel 2017	0,6 mia. DKK.
Dansk vare- og tjenesteimport fra Israel 2017	1,1 mia. DKK.
Danske datterselskaber i Israel 2016	30 (9.749 ansatte i alt)

Kilde: SKAT og Danmarks Statistik

Tabel 3: **Eksportudsigt for Israel**

	2018 (skøn)	2019 (skøn)	2020 (skøn)
Vækst i vareeksport (pct.)	-0,4	2,5	3,7
Vækst i tjenesteeksport (pct.)	7,7	9,4	5,2
Vækst i vare- og tjenesteeksport (pct.)	2,7	5,2	4,3

Kilde: Udenrigsministeriet

Politisk udvikling

Regeringskoalitionen består af seks partier, og selvom de ideologisk set er nærmere hinanden sammenlignet tidligere regeringer, ses en hvis politisk ineffektivitet. Premierminister Netanyahu har dog været god til at håndtere den politiske situation og utilfredsheden i befolkningen, som lever med høje leveomkostninger og stor ulighed. Selvom der

i de seneste år har været en del politisk ustabilitet, og Netanyahu har været mål for korruptionsanklager, er det dog sandsynligt, at premierministerens vil blive sidde på posten i de kommende år. Parlamentet er som udgangspunkt valgt for en periode på 4 år, men det er ikke lykkedes en koalition at blive siddende en fuld periode siden 1989. Det israelske politiske system er konstrueret således, at det er vanskeligt at etablere stabile politiske koalitioner, og det er da også sandsynligt, at Netanyahu udskriver valg før tid.

Mht. til det palæstinensiske selvstændighedsspørgsmål har premierministeren udvist vilje til at gå til forhandlingsbordet, men er afvisende over for to-statsløsningen. Derudover er der en lang række både indenrigspolitiske og udenrigspolitiske udfordringer, herunder ustabiliteten i Irak og Syrien, det anspændte forhold til Hizbollah i Libanon, som israelerne var i krig med i 2006, det anspændte forhold til Hamas, som kontrollerer Gaza og ikke mindst Irans atomprogram, som modtager stor kritik fra israelerne. Netanyahu mener, at aftalen baner vejen for, at iranerne kan udvikle et atomvåben på langt sigt. EKF vurderer dog ikke, at Israel har interesse i at involvere sig i en altomfattende krig med nogle af parterne på nuværende tidspunkt, da det vil få katastrofale konsekvenser for infrastruktur, industrielle zoner og civile aktiver.

Relationerne med USA og Europa er meget vigtige for Israels internationale diplomati, men disse relationer er sårbare over for Israels reaktioner i de regionale konflikter, specielt i spørgsmålet om Palæstina.

Tabel 4: **Israel på globale ranglister**

Forsknings- & udviklingsintensitet (totale investeringer i pct. af BNP)	2 (ud af 76)
WIPO's Global Innovation Index	17 (ud af 127)
World Economic Forum's Global Competitiveness Index	16 (ud af 137)
Transparency Internationals "Corruption by country"(efter laveste niveau)	32 (ud af 180)
Verdensbankens "Ease of doing business" (samlet score)	54 (ud af 190)
Verdensbankens individuelle parametre:	
Bureaukrati ved opstart af virksomhed (efter laveste niveau)	37 (ud af 190)
Adgang til kredit (efter nemmeste adgang)	55 (ud af 190)
Beskyttelse af mindretalsaktionærer (efter mest effektive beskyttelse)	16 (ud af 190)
Bureaukrati for virksomheder ved eksport/import (efter laveste niveau)	60 (ud af 190)

Kilde: Se kildehenvisning på sidste side

Tabel 5: **Markedsmuligheder i Israel**

Høj befolkningstilvækst og stor købekraft betyder, at mulighederne er mange for danske eksportører. Energifterspørgslen er hurtigt voksende i Israel pga. af en relativt høj befolkningstilvækst og en høj levestandard. Dertil kommer landets akutte behov for at øge antallet af boliger.

Energi infrastruktur - Fortsatte undersøgelser af de store gasreserver i Middelhavet vil kræve massive investeringer i rørledninger, terminaler og anden infrastruktur, som kan materialisere forbrug og eksport af forekomsterne. Desuden skal vedvarende energi være med til at imødekomme det stigende forbrug og sikre en fortsat eksport af konventionel energi.

Byggebranchen - Boligmangel i Israel betyder, at der er stort potentiale for byggebranchen, og hvad der hører med af materialer og knowhow. Staten har fokus på at løse problemet med de manglende boliger, hvorfor dette er en prioriteret sektor.

Kilde: EKF

10 største danske eksportvarer til Israel

Tabel 6: **Overkategorier**

1. Medicinske og pharmaceutiske produkter	461 mio. kr.
2. Maskiner og -tilbehør til industrien	161 mio. kr.
3. Specialmaskiner til forskellige industrier	136 mio. kr.
4. Diverse næringsmidler	89 mio. kr.
5. Tobak og tobaksvarer	58 mio. kr.
6. Tekniske og videnskabelige instrumenter	57 mio. kr.
7. Diverse forarbejdede varer,	54 mio. kr.
8. Elektriske maskiner og apparater.; tilbehør	51 mio. kr.
9. Kemiske materialer og produkter	47 mio. kr.
10. Fisk, krebsdyr, bløddyr og varer deraf	46 mio. kr.

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 7: **Underkategorier**

1. Rå tobak, også med indhold af tobakserstatning,	56,3 mio. kr.
2. Næringsmidler, tilberedte, med indhold af mælkefedt	56,2 mio. kr.
3. Filet af stillehavslaks <i>Oncorhynchus nerka</i> ,	39,5 mio. kr.
4. Maskiner til udvinding eller tilberedning af animalske eller fede vegetabiliske olier	24,5 mio. kr.
5. Dele og tilbehør til høreapparater	17,9 mio. kr.
6. Enzymer og tilberedte enzymer,	17 mio. kr.
7. Dele til maskiner, apparater og mekaniske redskaber,	17 mio. kr.
8. Høreapparater	16,4 mio. kr.
9. Præparater til mod virkning af oxydation, korrosion eller harpiksdannelse	15,7 mio. kr.
10. Dele og tilbehør til trykkemaskiner,	13,5 mio. kr.

Kilde: Danmarks Statistik

Kommercielt klima

Israels kommercielle klima har en score på 0 i EKF's model for kommercielt klima (på en skala fra 0-6, hvor 0 er bedst, og 6 er dårligst). Israel scorer 0 i alle kategorier, herunder operationelt klima og finansielt system. Det finansielle system er overordnet stærkt, og bankerne er velkapitaliserede med en lav andel af nødlidende lån.

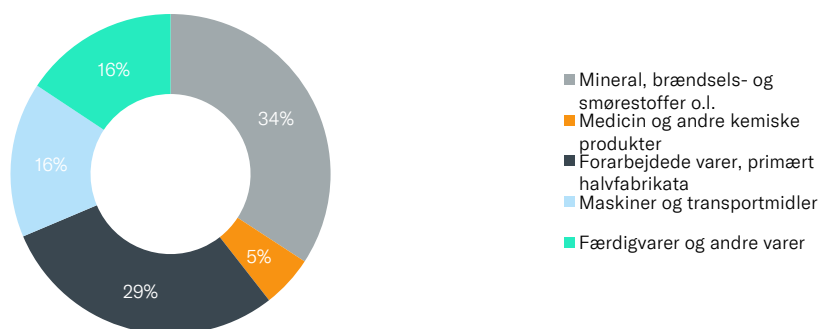
Bankerne er dog relativt eksponerede over for ejendomssektoren, men centralbanken fører et stramt tilsyn og en regulering, som tilsiger et konservativt forhold mellem låneandelen og ejendommens værdi, hvilket mitigerer risikoen. Der er kun enkelte banker i Israel, som er ratede. En af dem er den næststørste bank Bank Leumi Le, som EKF har forhåndsgodkendt. Det udelukker dog ikke, at vi kan godkende andre banker, hvis efterspørgslen opstår.

Tabel 8: Modtagere af dansk vareeksport 2017, rangeret

1. Tyskland	102 mia. kr.
2. Sverige	78,5 mia. kr.
3. Storbritannien	53,8 mia. kr.
51. Argentina	1,7 mia. kr.
52. Egypten	1,6 mia. kr.
53. Marokko	1,5 mia. kr.
54. Israel	1,5 mia. kr.
55. Ghana	1,5 mia. kr.
56. Indonesien	1,5 mia. kr.
57. Malaysia	1,4 mia. kr.

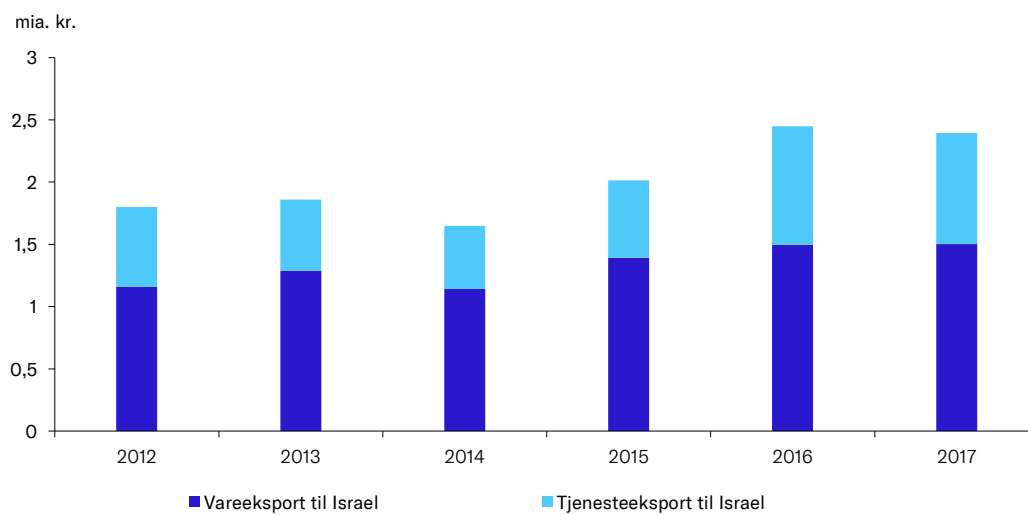
Kilde: Danmarks Statistik

Figur 1: Hovedkomponenter i den danske vareeksport til Israel fra oktober 2017 til juni 2018

Kilde: Danmarks Statistik og Udenrigsministeriets eksportudsigts for Israel

Figur 2: Dansk vareeksport til Israel fra 2012 til 2017

Kilde: Danmarks Statistik

Om Markedsrapport

Markedsrapport er en del af Dansk Erhvervs løbende overvågning af de internationale markeder og udkommer i opdateret version hvert kvartal. Publikationen udarbejdes i samarbejde med en gruppe samarbejdspartnere, der besidder en helt særlig viden om handels- og forretningsvilkår på de vigtigste danske eksportmarkeder. Samarbejdspartnerne er:

EKF – Danmarks Eksportkredit

Har du brug for en kredit til at udvikle din virksomhed eller levere en ordre til en kunde i udlandet? Har din eksportkunde brug for finansiering for at kunne købe dine varer? EKF er Danmarks Eksportkredit, og vi hjælper danske virksomheder frem i verden ved at finansiere jeres forretninger og tage de risici, der kan være forbundet med at handle med andre lande. Som en del af vores arbejde vurderer vi løbende økonomisk og politisk risiko på de fleste eksportmarkeder. Kontakt EKF på 35 46 26 00 eller besøg på www.ekf.dk, hvis din virksomhed har brug for finansiering til eksport eller er underleverandør til eksport.

Det Dansk-Tyske Handelskammer (www.handelskammer.dk)

Udenrigsministeriet (www.um.dk)

Markedsrapport er baseret på en række solide statistikkilder, som Dansk Erhverv finder troværdige: Danmarks Statistik, Eurostat, IMF, WTO, OECD, Danmarks Nationalbank, Verdensbanken og The Economist Intelligence Unit. Gengivelse af materiale fra Markedsrapport skal ske med Dansk Erhverv anført som kilde.

For yderligere information om Markedsrapport, herunder om muligheden for at blive samarbejdspartner, kontakt venligst Michael Bremerskov Jensen, chefkonsulent, EU & International, Dansk Erhverv, på tlf. +45 31 75 24 00 / e-mail: mje@danskerhverv.dk.

For mere om Dansk Erhverv se vores hjemmeside på: www.danskerhverv.dk